

Életrajz

Kozma István NB. (1937-)

**Egerben élő nagybányai származású
festőművész**

Kozma István 1937-ben született Szatmárnémetiben. Négy éves korában szüleivel Nagybányára költöztek. A festővárosban kezdte el a tanulmányait, majd a középiskolát Marosvásárhelyen folytatta. A Kolozsvári Művészeti Akadémiát 1963-ban végezte el, Bene József festőművész irányításával.

1963-tól 1990-ig Nagybányán élt és alkotott. Ezekben az években közel 2000 db iparművészeti tárgyat készített, melyek népi szőnyegek, fafaragás, kerámia tervek, népi kerámiák, modern kerámiák (padlóvázák), stb. alkották. Továbbá készültek művészeti üvegek, kovácsolt vasmunkák, domborítások, belső dekorációk, monumentális faldekorációk, festett bútorok, faragott-tárgyak, nonfiguratív és népi fafaragások hagyományos

és stilizált formákkal. A tárgyak nagy része exporra készült, Németország, USA, Kanada, Ausztrália, Oroszországi üzletek részére. Domborműves alkotásokat készített Máramarosszigeten Hollósy Simon, Nagybányán a Krizsán házaspár sírjára. A népi kerámia, textilművészet és fafaragás hagyományait föltáró gyűjtő- és kutatómunkája jelentős.

Már középiskolás korában részt vett tárlatokon, majd akadémista és fiatal művészként az a megtiszteltetés érte, hogy együtt szerepelhetett tanáraival közös kiállításokon. A tanárai: Krizsánné Csikós Antónia, Veith László, Agricola Lídia festők, (mindhárman Ziffer Sándor tanítványok), Vida Géza szobrász, Kádár Géza, Nagy Oszkár festőművészek. Képei szerepeltek Chivu Vasilile festő és grafikus, Apostol Nicole festő, Erdős I. Pál grafikusművész, Kiss Károly, Thormáné Kiss Margit, nem utolsósorban Ziffer Sándor a kor neves művészeinek munkájával együtt kiállításokon.

Erdélyben az 1960-70-es években virágzott a népművészet, mely hagyományos és modern tárgyak készítésében nyilvánult meg. Számos népi mester dolgozott, mint Stan Patras, Borodi. A keramikusok közül érdemes megemlíteni Bagosi Sándort (300 éves dinasztiaira néz vissza) és Földesy Viktort. Az Izavölgyi kerámiák, Kocian barna kerámiák, melyek technikai kivitelezése igen sajátos, hasonló a fekete kerámiához. Kozma nevéhez fűződik a Máramarosi népi szakszövetkezet létrehozása 1968-ban, melybe kb. 400 szakmunkát képviselő tag vett részt. Többségében külföldi megrendelésre készítettek különböző fa, fém és textil munkákat, melyek tervrajzait Kozma István készítette továbbá a prototípus gyártást és a termelés ellenőrzését végezte. Ez a munka nagy szerepet játszott az etnográfiai ismereteinek gyarapításában.

Részt vett minden jelentősebb csoportkiállításon, külföldi biennálékon és tárlatokon, Németországban, Csehszlovákiában, Izraelben, Kanadában és másutt. Egyéni kiállítása volt minden jelentősebb Erdélyi nagyvárosban (Nagybánya, Szatmárnémeti, Kolozsvár, Brassó, Nagyvárad, Csíkszereda), valamint

Bukarestben. Képei megtalálhatók romániai és magyarországi magángyűjteményekben.

Kozma István a nagybányai festőiskolát megteremtő Hollósy Simont tekinti szellemi mesterének, akinek a máramarosszigeti sírjára portré-domborművet készített.

1990-ben Kozma István Magyarországra költözött. Először Mezőkövesden, majd Miskolcon telepedett le, jelenleg Egerben él.

2000-ben megjelent „Nagybánya hagyatéka”, amelyben mint élő művészt, egybesorolják a Hollósy-iskola legjobbjaival és itt négy munkáját is bemutatják, amelyből két festmény 1975-ben volt bemutatva Nagybányán.

„Mindez bizonyítja azt, hogy 1952-es tanulóéveimtől fogva fokozatosan az évek múlásával figyelembe vettem tanáraink tanításait, akik még elemiben már Nagybányán – Mostis Piroska, majd Makai Piroska -, később a középiskolai éveimben Olejnik Anna, Makai Piroska, K. Csikós Antónia, Weith László, Agrikolai Lídia, Kiss Károly festőművész, Vida Géza szobrászművész mind-mind tanítottak. Tiszta szívből-lélkekből átítatva az ember lelkét a magyar barbizon, mint a kor szellemének leghaladóbb magyar, egyben nemzetközi tanokat ismertető művészete, a művészetek irányzatának magasfokú képzettségét igazolták vissza életemben.

Én mindig nagybányai festőnek éreztem és érzem magam. Hollósy Simon, a nagy tanítómester vallotta többek között, hogy ő mindig is a magyar haladó festészet közkatonája akar lenni.

Ezért munkájával szimbolikusan egy téglát tett abba az épületbe, mely a francia barbizon magas nivójához kell tertozzon magyar módra. A Hollósy Simon által alapított nagybányai iskola a párizsihoz hasonlóan mindig eis egy egyetemes iskolát képviselt, melyben tanulhatott bármilyen nemzet fia, így románok, zsidók, lengyelek, oroszok. Én a harmadik és a negyedik generáció tagja vagyok. Fent sorolt tanáraink tanait igyekeztem elsajátítani oly módon, hogy az végül az én nyelvezetemen mutassa be munkásságomat. Ezt az anyagot azért tartottam fontosnak bemutatni, hogy ezzel is hangsúlyozva, tiszteletem adva nagy elődeimnek, akik már beírták magukat a művészettörténetbe.”

„A művész sohasem kapja meg életében munkája, azaz képei anyagi értékét, még honoráriumának megfelelő díjazást sem – Az idő elmúlása, az elkövetkezendő évek, évtizedek igazolják majd annak értékrendjét, rangját a művészettörténetben.”

* * *

„Zu Lebzeiten erhält der Künstler nie den Gegenwert seiner Arbeit, d.h. den materiellen Wert seiner Werke, nicht einmal das ihm zustehende Honorar der Wert, der Rang seiner Werke in der Kunstgeschichte werden erst in den nächsten Jahren mit der Zeit bestätigt.”

* * *

«L'artiste ne reçoit jamais de sa vie la récompense financière de son travail, . soit celle de ses tableaux, pas plus que la rémunération correspondant à ses honoraires. Le passage du temps, les années et les décennies à venir confirment son système de valeurs et son rang dans

l'histoire de l'art.»

Kozma István NB.

Díjak, elismerések:

- 1964: Országos Ifjúsági Díj, Avasi lakodalom c. munkájáért, Bukarest.
- 2011. Eger Megyei Jogú Város Önkormányzatának Nívódíja, a művészeti életben betöltött munkásságának elismeréseként
- 2012. a Magyar Érdemrend Lovagkereszt kitüntetésre

